

Internetconsultatie IAK

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting

Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 hoofdvragen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)¹. Sinds 1 januari 2014 is het tevens verplicht om de antwoorden op deze vragen te publiceren bij een internetconsultatie over een voorstel². Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het [indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen](#). Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina. Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken. Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.
- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl
- Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)" zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstand-koming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent

¹ [Kabinetsstandpunt Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving](#)

² [Verzamelbrief regeldruk September 2013](#)

effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Dit wetsvoorstel is primair ingegeven door de daling van leerlingen- en studentenaantallen. Deze daling kan een toegankelijk, doelmatig en kwalitatief goed onderwijsaanbod in verschillende regio's belemmeren. Om op de daling te kunnen anticiperen, is het van belang dat scholen en instellingen in het vo en mbo alsmede mbo-instellingen onderling goed bestuurlijk kunnen samenwerken en gezamenlijk kosten kunnen delen. Bestuurlijke samenwerking tussen onderwijssectoren heeft ook als voordeel dat het gemakkelijker wordt om doorlopende leerlijnen v(m)bo-mbo te realiseren en de doorstroom binnen de beroepskolom te verbeteren. De tweede aanleiding is gelegen in de overheveling van het groen onderwijs naar OCW en bijbehorende harmonisatie. Hoewel het groene onderwijs grotendeels is geharmoniseerd met het reguliere onderwijs, valt het vbo binnen agrarische opleidingscentra (hierna: aoc's) wat betreft de bekostiging nog onder de WEB en niet onder de WVO. Tot slot is het regeringstreven om stap voor stap te werken aan de kwaliteitsverbetering van bestaande wetgeving. Zo is de huidige scheiding van de rechtspersoon en bevoegd gezag binnen het mbo niet in lijn met het rechtspersonenrecht. In de praktijk heeft dit onder meer gevolgen voor de bestuurlijke fusie in het mbo en beperkt het de reallocatie van middelen tussen verschillende mbo-instellingen onder één bevoegd gezag.

2. Wie zijn betrokken?

MBO Raad – vertegenwoordiger mbo-instellingen
VO-Raad – vertegenwoordiger vo-scholen
Inspectie van het Onderwijs – betrokken bij het toezicht en handhaving
Dienst Uitvoering Onderwijs – betrokken bij uitvoering
Ministerie van BZK – betrokken bij uitvoering
Ministerie van LNV – belanghebbende bij groen onderwijs
Vereniging Buitengewoon Groen – vertegenwoordigers vo-scholen met vbo-groen
VNG – vertegenwoordiger gemeenten

3. Wat is het probleem?

Er zijn meerdere problemen waaraan dit wetsvoorstel een bijdrage voor een oplossing levert:

1. Obstakels in samenwerkingsmogelijkheden vo-mbo

De samenwerking in het vo-mbo wordt deels belemmerd door verschillen in de wijze waarop typen instellingen en scholen mogen samenwerken binnen een verticale scholengemeenschap. Deze verschillen zijn niet langer logisch en wenselijk. Zo kan bijvoorbeeld een regionaal opleidingscentrum (hierna: roc) of aoc onderdeel van een verticale scholengemeenschap zijn, maar een vakinstelling niet. Er mogen nu geen nieuwe 'verticale scholengemeenschappen worden gevormd, maar alleen de bestaande 'verticale scholengemeenschappen – welke wisselend pro, vbo, mavo, havo en/of vwo aanbieden – mogen worden uitgebreid met een school voor pro, vbo en/of mavo.

2. Afwijkende bekostiging voor het vbo binnen een aoc

Het vbo is integraal onderdeel van een aoc en is daar onlosmakelijk mee verbonden. In uitzondering op het overig vo, worden het vbo (en ook het pro) in een aoc bekostigd op basis van de WEB in plaats van de WVO. Dit leidt, voor aoc's en OCW, tot onzekerheid en onnodige uitvoeringslasten. Het vbo en pro binnen aoc's gaat momenteel ook niet mee in de vereenvoudiging van de vo-bekostiging.

3. Obstakels in samenwerkingsmogelijkheden tussen mbo-instellingen

Een institutionele fusie tussen een roc en een aoc is op dit moment niet zonder meer mogelijk. Het vbo is namelijk een integraal onderdeel van een aoc. Bij een institutionele fusie tussen een roc en een aoc zou dus een verticale scholengemeenschap ontstaan en dat is wettelijk gezien niet toegestaan. Daarnaast heeft een bestuurlijke fusie in het mbo weinig toegevoegde waarde, onder meer door de scheiding tussen de rechtspersoon en het bevoegd gezag. Een bestuurder mag slechts zitting hebben in één CvB. Waardoor na een bestuurlijke fusie naast een bestuur van de rechtspersoon, twee losse CvB's blijven bestaan met ieder eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden. Ook kunnen de instellingen, ook al vallen ze onder één rechtspersoon, onderling geen middelen realloceren.

4. Wat is het doel?

Het doel van dit wetsvoorstel is om besturen in vo en mbo in staat te stellen om de gevolgen van de dalende leerlingen- en studentenaantallen in het beroepsonderwijs (vo en mbo) op te vangen, en de inhoudelijke aansluiting tussen pro, vbo en mavo, en mbo te kunnen versterken. Daartoe voorziet dit wetsvoorstel in regels om bestuurlijke samenwerking en fusie (met behoud van eigenheid) tussen mbo-instellingen en vo-scholen (pro, vbo en/of mavo), en mbo-instellingen onderling te vereenvoudigen. Tegelijkertijd wordt zo bijgedragen aan toegankelijke en consistente onderwijswetgeving.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

In het geval van niets doen zijn de juridische mogelijkheden voor mbo-instellingen en vo-scholen om met de negatieve gevolgen van leerling- en studentendaling om te gaan beperkt. Daarnaast zou er bij de aoc's onzekerheid blijven bestaan over hun rijksbijdrage voor hun vbo, en in sommige gevallen hun praktijkonderwijs. Deze vo-schoolsoorten worden namelijk op een andere wijze bekostigd dan het reguliere vo. Daarnaast is het de taak van de overheid te zorgen voor heldere en consistente wetgeving.

6. Wat is het beste instrument?

Om de maatregelen in te voeren dienen de WEB en de WVO op meerdere punten te worden aangepast. Dit betreft bijvoorbeeld bepalingen over definities, fusies, besteding, intern toezicht en medezeggenschap en nieuwe bepalingen over de vorming van een verticale scholengemeenschap en de besturing van mbo-instellingen. Er is geen alternatief dat dezelfde mate van duidelijkheid en kenbaarheid bewerkstelligt.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De uitvoeringsconsequenties zijn op hoofdlijnen met de betrokken partijen verkend. Eén van de uitgangspunten van het wetsvoorstel is om de WVO zoveel mogelijk toe te passen op het vo en de WEB zo veel mogelijk op het mbo. Dit schept helderheid, ook in de samenwerking mbo-mbo en mbo-vo. Vanuit het oogpunt van continuïteit en werkbaarheid binnen verticale scholengemeenschappen is voor 'medezeggenschap' en 'huisvesting' gekozen om de bepalingen uit de WEB zowel op het mbo als op het vo toe te blijven passen.

Door de herdefiniëring van het bevoegd gezag zullen alle mbo-instellingen genoodzaakt zijn om hun statuten te wijzigen in lijn met de nieuwe wet- en regelgeving. De voormalige aoc's en vakinstellingen zullen in hun statuten ook moeten opnemen dat zij nu een beroepscollege zijn, en al dan niet deel uit maken van een verticale scholengemeenschap. Het wijzigen van de statuten zal eenmalig kosten met zich brengen. Voor het officieel wijzigen dient door een notaris een notariële akte te worden opgesteld. Hierbij is uitgegaan van € 500 voor het wijzigen van de statuten. Hiermee zijn de berekende regeldrukkosten eenmalig € 500 per instelling.

In totaal gaat het om 61 instellingen, waarvan 40 roc's, 10 aoc's en 11 vakinstellingen. Dit brengt de totale regeldrukkosten op € 30.500,-.